

KNIHOMOL – SOFTWARE PRO ALTERNATIVNÍ PŘÍSTUP KE KNIHOVNĚ DIGITÁLNÍCH DOKUMENTŮ

Jan Šnyrych

Spektra v. d. n., www.spektra.eu, info@spektra.eu

***Anotace:** Knihomol je aplikace, která zrakově postiženým čtenářům nabízí velmi snadný a rychlý přístup ke knihám a časopisům z Knihovny digitálních dokumentů SONS. Aplikace nemá tak široké možnosti jako webové rozhraní knihovny, její obsluha je ale snazší, rychlejší a čtení textů komfortnější. Proto může Knihomol knihovně přinést nové uživatele a těm stávajícím nabídnout jednodušší obsluhu.*

Úvod

Nové webové rozhraní KDD přináší uživatelům širokou škálu funkcí a možností. Vše je zde řešeno s ohledem na maximální přístupnost při práci s odečítači. Přesto ale používání webové aplikace stále klade na nevidomého uživatele větší nároky než práce s běžnými „desktopovými“ aplikacemi.

Proto jsme se rozhodli nabídnout našim klientům program, který jim práci s knihovnou zefektivní a usnadní a který umožní komfortnější procházení a čtení stažených titulů.

Funkce programu

Knihomol nabízí formou jednoduché nabídky následující funkce:

- Vyhledávání knih
Knihy je možné vyhledávat podle názvu nebo autora. Zadaná slova lze také hledat ve všech informacích, které katalog o knize obsahuje.
- Procházení časopisů v knihovně
Všechny časopisy z KDD jsou zobrazeny v přehledném seznamu. Každý časopis je dále členěn do jednotlivých ročníků a čísla v rámci ročníku jsou seřazena chronologicky od nejnovějšího. Je tedy velmi snadné vybrat si požadovaný časopis. Po otevření staženého časopisu Knihomol vždy zobrazí seznam s plnými názvy článků, a to i u starších čísel, u kterých samotná KDD tuto funkci nepodporuje.
- Nové knihy a časopisy
Uživatel si může zobrazit seznam nově zařazených knih nebo časopisů. Vždy jsou uvedeny všechny tituly, které přibyly od poslední aktualizace katalogu.
- Přehledný seznam již stažených titulů
Knihy a časopisy, které má uživatel už stažené ve svém počítači, Knihomol zobrazuje ve stejně uspořádaných seznámech, jako ty vyhledané v knihovně. Proto i jejich procházení je snadné a intuitivní.
- Čtení dokumentů
Knihomol zahrnuje čtečku textových dokumentů DocTTS. Jakmile se z Knihomola otevře kniha nebo článek časopisu, DocTTS jej začne číst hlasovým výstupem. Čtení vždy začíná od místa, kde uživatel minule skončil, není tedy nutné ručně si dělat jakékoli záložky.

Uživatelské rozhraní

Všechny výše uvedené funkce se ovládají prostým výběrem položek v nabídkách. Pro základní použití aplikace tedy není nutná znalost žádných speciálních klávesových zkratk. Obsluhu zvládne i začátečník bez předchozích znalostí práce na PC s odečítačem.

Hlavní menu programu Knihomol

Aplikace Knihomol a DocTTS jsou ozvučeny a lze je tedy používat i bez odečítače. Spolupracují se všemi českými hlasovými syntetizéry, které podporují standard SAPI 4 nebo 5. Slabozrakým uživatelům pomůže větší velikost písma v uživatelském rozhraní a možnost volby barev programu i velikosti a barev textu dokumentu. Čtení mohou dále zpříjemnit vodící linky, zvýraznění právě čteného textu a další možnosti DocTTS.

Výhody použití Knihomola

Vzhledem ke snadnosti obsluhy se díky Knihomolovi ke KDD nově dostanou i lidé, pro které dříve byla práce přes webové rozhraní překážkou.

I pro schopné nevidomé začínající uživatele může být frustrující, když zjistí, že aby mohli nově pořízený počítač s hlasovým výstupem využít ke čtení knih z KDD, musí se nejprve několik měsíců učit pracovat s odečítačem v prostředí Windows a webu. S Knihomolem mohou začít knihovnu používat téměř okamžitě, což je pro začátečníky určitě motivací i k další práci na počítači.

Protože běžné úkony lze s Knihomolem provádět rychleji než ve webovém rozhraní, mohou práci s ním ocenit i zkušenější zrakově postižení uživatelé.